Ч. 167 (12.533). Львів, четвер 31. липня 1930. Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік LI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

Редакція і Адміністрація: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 27·50 „
Річно 55·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Найболючіше місце в Европі.

Львів, 29. липня 1930.

В Інстербургу у Східних Прусах відбулася вчора чергова велика противоєнна демонстрація соціялістів II. Інтернаціоналу, на якій і німецькі і польські і литовські соціялісти спільно і дружньо кидали громи на війну й манїфестували свою вірність ідеалам згоди і мира. Але тут-же, на тому самому конґресі, соціялістичний представник „вільного міста" Данціґа жалівся, що „вільне місто" є твором штучним, нездібним до політичного ні господарського життя і що „соціялістичний Інтернаціонал повинен найти спосіб розвязання палючих справ на Сході Европи". А представник самих таки Сх. Прус, господар достойних гостей, жалівся на ті спори національні і граничні, які такі гострі і палючі саме в отих Східних Прусах. Одно і друге сказано делікатно, з почуттям товариського й дипльом. такту, бо й якже можна би казати інакше, коли тутже, на тому самому конґресі присутні дел. польськ. соціялістів. Но й очевидно, ніхто з промовців навіть і не допускає можливости іншої розвязки отих „палючих справ" і „граничних спорів" на Сході Европи, як лише на „мирній дорозі". А проте дивна річ: одні раз-у-раз, щораз сміливіше і щораз голосніше говорять про факт істнування „палючих справ" і „граничних спорів" поміж Німеччиною і Польщею, інші знову за кожним разом заявляють, що ці „справи" і „спори" давно вже вирішені, зафіксовані вони у версайському мировому договорі, плебісцитовій ухвалі про поділ Гор. Шлеську й затвердженні східних границь Польщі, що тому взагалі не істнує проблема спору і що кожна спроба заторкування цієї проблеми в напрямку зміни нинішнього граничного „статус кво" між Польщею та Німеччиною — стрінеться зі збройним спротивом Польщі, себто буде однозначною з вибухом нової війни.

А тимчасом не може не істнувати те, на що не лише мало знаний посол на зїзді в Інстербурґу натякає, але що раз-у-раз виринає у заявах найбільш поважних і відповідальних офіціяльних представників та громадських діячів одної з великодержав світу. І навпаки: не можна вважати „неістнуючою" проблему польсько-німецьких границь, коли до цього часу не було ні однісінької заяви будьякого німецького державного діяча, що він признає ненарушність цих кордонів, що годиться із закресленими версайським договором польсько-німецькими кордонами, як справедливими і відмовляється від змагання до їх зміни...

У звязку з цим виринає знову питання, чи всі дотеперішні ґарантії мира і безпеки, які забрали стільки дорогоцінного часу стільки одиницям, які вже в історії світу мають своє нестерте імя, і змарнували стільки кращого і гіршого паперу для дипльоматичної переписки і під міжнародні документи, чи весь той величезний запас людської праці й енерґії не є ілюзоричний, чи має він справді яку поважну практичну вартість? Коли в рр. 1922—1923 льорд Роберт Сесіль і Анрі де Жувенель працювали над пактом про взаємну ґарантію мира, а в 1924 році до співпраці над цією проблемою приступили Мекдональд і Бріян, здавалося, що найдено розвязку: вона найдено її у т. зв. женевському протоколі. Кілька місяців пізніше, після упадку першого уряду Мекдональда й повороту в Анґлії до влади консерватистів, на початку 1925 року, женевський протокол пішов до коша. Почалися нові пошуканки за ґарантіями мира. І найдено їх у льокарненських пактах. Алеж Льокарно є не дармо утотожнюване виключно лише з „рейнським пактом", ґарантуючим французько-німецьку границю, та на задній плян спихає умову про арбітраж поміж Німеччиною і Польщею! Ухвалила потім Ліґа Націй „резолюцію" з „осудженням" війни на пропозицію самої Польщі і врешті підписалися обі держави, Німеччина і Польща, під голосним „пактом Кельоґа" з серпня 1928 року. Там теж „високі договірні сторони" „урочисто" заявили, що „осуджують користання з війни в ціли вирішування міжнародніх конфліктів і вирікаються її як знаряддя національної політики у своїх взаємних зносинах". „Високі сторони" погодилися у пакті Кельоґа, щоб „реґулювання і вирішування усяких ріжниць між ними чи конфліктів, без огляду на їх натуру або ґенезу, не було ніколи доконуване інакше, як лише на мировій дорозі".

Від того часу минуло два роки. Богато слідів війни справді щезло. Щезла напр. окупація Надренії, яка оце цілком недавно святкувала відзискання повної свободи у межах матірної держави. Але й за цих два роки підкреслилося значіння інших наслідків великої війни й версайського „воєнного мира". Питання, про які давніше, у перших повоєнних роках, не казалося — говориться нині. Бо тоді вони були „ще неактуальні", — ще не дозріла міжнародня конюнктура до того, аби їх порушити. З евакуацією Надренії, з унормуванням західних границь Німеччини, німецька публична опінія видно вважає справу східних границь щораз актуальнішою. Виявом цього і є оті, щораз частіші, неясні натяки і цілком ясні заяви про „палючі справи" у Східній Европі, — маючи під Східною Европою на увазі нім.-польські границі.

Признати треба, що польська публична опінія, що польська політ. публіцистика передбачувала неминучість того моменту. І сьогодні щораз більший неспокій у польській пресі, взаємні докори, що — мовляв — „не пильнується справи", що не дається належного відпору німецькій пропаґанді, що грозить небезпека, коли „неістнуюча" проблема стане дійсно „істнуючою".

Ми є нині свідками одного процесу історичних подій в Европі, який і для нас має величезне значіння.

Італія і СРСР.

(Від нашого кореспондента.)

(Докінчення.)

Фашистівська Італія не любить політичних еміґрантів і їм не довіряє: вона має **своїх власних** політичних еміґрантів. Лише кілька днів тому, вона мала нагоду займатися французьким літаком, що привіз до Міляна італійського політичного еміґранта з антифашистівськими проклямаціями. В момент найбільшого італьо-французького напруження, цей політичний еміґрант не знайшов іншого засобу для своєї акції, як послугування французьким літаком. Тому власне не довіряє Італія політичним еміґрантам взагалі і в кожному їх виступі хоче бачити чиюсь чужу руку, не конче зацікавлену в дійсному добрі відповідної нації... „Звідти, — каже таж таки стаття в „Еккі е Комменті", — великі часописні кампанії з приводу Бесідовського, Кутепова й ін... Ми не хочемо сказати тим, що ми захоплюємося московськими методами, такими далекими від нашого виховання і нашої католицької та латинської традиції. Ми хочемо лише спинити увагу нашої громадської думки, себто намагатися контролювати і знати **поправді** (підкреслення автора), що відбувається в Росії..."

В добрий час!... Ми не маємо нічого до втручення, коли, скажемо, відомости про Радянську Україну приходитимуть до італійської преси безпосередньо від італійських спостерігачів, а не від російських, завжди нам ворожих, еміґрантів, — але для цього треба було би повисилати італійських кореспондентів на місця. Боюсь, що вони — якщо навіть і поїдуть — довго там не протримаються...

Отже стоїмо перед безсумнівним фактом політично-економічного зближення СРСР з фашистівською Італією. Італія, що правда, залишається і на цій точці вірна своєму принципові — використовування **всіх можливостей** для свого **власного** піднесення, але з боку СРСР ми стоїмо знову перед новим фактом зради всіх „комуністичних" принципів і запродання своїх „робітниче-селянських мас".

Щоб оцінити цю зраду як слід, досить поглянути на стовпці італійської преси, яка в своєму офіційному фашистівському характері, не вглиблюючись у питання внутрішньої політики більшовиків, безпощадно поборює їх ідеольоґію, поскільки вона могла би спокусити своєю демаґоґією італійські селянсько-робітничі чи навіть пролетарсько-інтеліґентські кляси.

В останні часи в італійській пресі появилося кілька статтей, присвячених шкідливим впливам російської, тоб-то власне московської літератури на психічний стан молоді, — тема, що віддавна цікавить і нашу українську пресу в далеко більшій мірі, ніж італійську. Чимало наших інтеліґентів, — очевидно, споміж найбільш „освічених" і найбільше „культурних", — досі дивиться на цей похід проти московської літератури як на прояв зрозумілого, але нездорового шовінізму. Тому власне для нас видаються особливо цікавими осуди, що виходять від італійців, які не мають жадних особливих причин для надто шовіністичного трактування проблем московської літератури, а проте сходяться у багатьох точках з найбільше неґативними осудами українських критиків.

Ось наприклад стаття п. Карлі в „Попольо д'Італія" під характеристичною назвою: „Що нам за діло до славянського ґенія!" Автор звертаючи увагу на діяльність нового видавництва „Славія" у Торині, що поставило собі завданням давати італійським читачам переклади найкращих творів славянських літератур, спиняється докладніше над аналізою роману більшовицького письменника Федина „Брати": „Оточення і персонажі Федина, — пише п. Карлі, — нічим не ріжняться від персонажів і оточення Достоєвського. Трудно навіть повірити, що між появою цього роману і появою „Ідіота", „Карамазових" та „Злочину і покарання" пройшла жорстока революція. Але коли ми згадаємо, що комуністична Росія дивиться на Толстого і на Достоєвського, як на „своїх" письменників, — більше того, як на духових батьків більшовизму, — починаємо дещо розуміти. Нота, що домінує в оточенні та персонажах цих двох велитнів минулого століття — це власне неґація життя і нездатність до чину. Вони виказують, що більшовицький розгардіяш ділав духово і морально вже бодай у другій половині минулого століття. І таким чином на фактах виявляється, що російська революція є не кроком наперед у поступі людської цивілізації, але тільки практичною реалізацією давнього психольоґічного розкладу та ніґілізму. Азіятський фаталізм, індійська нірвана і постійний контакт з суперечним їм активним та позитивно-конструктивним Заходом, витворили зрештою той стан нездатности до чину, той стан вічного нерішучого вагання, що зробив можливим руїнницькі більшовицькі експерименти, які не знайшли собі місця навіть у батьківщині їх теоретика — Маркса. В Европі, комунізм не міг прищепитися навіть до націй, найбільше знесилених у повоєнній поразці, як напр. у Мадярщині. Ми, італійці, — додає Карлі, — живемо у цілком іншій психольоґічній площині, і вся ота славянська література абсолютно не підходить до нашої теперішньої чуйности. Ми є будівничими у житті і в мистецтві прямуємо з упертістю до все світлішого будучого, свідомі високої мети, що її нам визначив Господь. Всіж оті вагання, перечуленість, песимізм і зневіра — не для нас. Нас тримає незломна віра, і наш інтуїтивний дух так світло читає у будучому, що і наше мистецтво носить тепер назву — футуризму, що значить мистецтва будучности..."

Зі свого боку і „Антиевропа" в ч. III. за цей рік (с. 928) реторично запитує: „Хто зможе коли виміряти те зло, що його завдала російська література не лише Італії, але й цілій Европі?!.." І це зло, що його приносить европейським читачам російська література, видається „Анти-

европі" тим небезпечнішим, що воно походить з творів дійсно мистецької сили і величі: „Але ця велич і сила залишаються в них лише остільки, оскільки вони залишаються в атмосфері й оточенні своєї власної країни... Колиж цей московський дух переноситься під гарне італійське (а я додам — і українське!) небо, він маліє і не може більш служити джерелом справжнього мистецтва. Навпаки, він причиняється до калічення певних артистичних темпераментів, що могли би витворити для життя корисні і цінні твори, але тим часом гинуть у безуспішних спробах неплідного імітування" творів цілком чужого духа і цілком патольоґічного підложа...

Як відомо, фашистівський уряд офіційно тримається такої самої гадки, і по часописах цілого світу в свій час чимало коментувалася звістка про заборону в Італії творів корифеїв російської літератури, як Толстого, Достоєвського, Горкого і багатьох інших. Звістка невірна: Ці автори продовжують прикрашати вітрини книгарень, — але їм заборонений доступ до шкільних і народніх бібліотек.

Евг. Онацький.

На Рад. Україні.

„Комуніст" подає, що в комуні „Шлях Леніна" біля Зиновевська селяни знищили машини цієї комуни і перешкаджали перевозити збіжжа до магазинів, а то в той спосіб, що перетягали дроти через дороги. У комуні „Червоний Прапор" під Полтавою селяни також понищили жниварки. У комуні „Більшовик" вибух страйк, наслідком чого збіжжа досі не пожато. Цікаве, що місцеві комуністи відмовлювались здавлювати селянський страйк.

Зїзд славянської молоді.

У Любляні розпочався зїзд славянської молоді, в якому бере участь понад 100 делеґатів, між ними й українці. Наради трівати муть чотири дні. Предсідником вибрано словінця Стелля. На відкриттю зїзду був міністр Юґославії Корошец.

Промова Мекдональда.

Дня 29. ц. м. Мекдональд промовляв на робітничих зборах. Він заявив, що його уряд доконав уже багато позитивного, але ще багато залишилось до зроблення. Найважнішою справою закорд. політики є вдержання мира і уряд лейбур партії працює рік над збереженням цього мира. Мекдональд твердить, що в цій справі він мав великий успіх: конференція для морського роззброєння є першим кроком у боротьбі соціялістичного уряду за мир.

У польському таборі.

Маршал Дашинський про „батіг на вулицях Варшави".

З нагоди маніфестаційного святкування у Варшаві польськими соціялістами 25-тилітніх роковин розстріляння члена революційної боївки ППС Стефана Окшеї, марш. Дашинський надіслав із місця свого літнього побуту листа, який роїться від „тонких намйоків" на нинішню ситуацію. Цей лист є для Польщі справді цікавим документом часу. Ось що пише маршал законодатної палати на сторінках „Роботніка":

„Окшея, син робітничої родини, зібрав у свому молодому серці величезну любов свободи і людської гідности та цілу глибину співчуття для працюючої кляси, якої долю пізнав сам на собі. Ненавидів з цілої душі гнобителів свободи і гідности працюючого чоловіка в Польщі. Коли батіг свистів по вулицях Варшави, коли поліція й козаки тріюмфували та знущалися над масакрованою безборонною людністю, Окшея виступив як мститель і оборонець своїх братів. Бомба в його руках стала виміром справедливости, коли справедливість у Польщі була зґвалтлена. Мірючи в могутню перевагу наїздника, Окшея вказував цілій робітничій клясі шлях збройної боротьби з царатом. У цій боротьбі польські робітники принесли найбільші й найсвятіші жертви, щоби відзискати свободу й незалежність Польщі. Колиб колинебудь на визволеній від наїзду нашій землі мали запанувати насильство й глум над людською свободою і гідністю, колиб посвистуючий на вулицях батіг мав заступити право й справедливість, діло Окшеї і його смерть додадуть польській робітничій клясі сил до боротьби з неволею!" і т. д.

Після того, як на недавньому краківському конґресі палкі опозиційні промовці прирівнювали чужинецьке правління у поневоленій Польщі з нинішнім часом, наведений уступ з останньої статті Дашинського ту саму пісоньку тягне далі в тоні „ін кресчендо".

Войовнича „Земя Пшемиска".

Ґенерал Веронський, комендант перемиського ґарнізону, розіслав до всіх польських редакцій постанову збору старшин перем. ґарніз. про бойкот ендецької ґазетки „Земя Пшемиска", її деректора Біляна та всіх її співробітників. У мотивах цієї постанови наводиться витяги зі вступної статті у згаданій ґазеті з 19. ц. м., затитулованої „Моя відповідь" та підписаної повним іменем і призвищем пана Влодзімержа Біляна. Виходить, що справді та стаття була єдиною у свому роді, яка своїм змістом і тоном побила рекорд усього, що дотепер було написано в Польщі протягом останніх 4-ох літ. Досить сказати, що вжито в отій соковитій і пахучій передовій статті такі вислови, як: лайдацтво, вбивство, клевета, брехня, плоскість, дилетантизм, зрада, ніж, куля, безправство, кров, пожежа, корито, скот, бандит і т. п. і т. п., а про армію, історію леґіонів, маршала Пілсудського, передвоєнну революційну роботу — — про все те сказав пан Білян геть чисто все, що в його ендецькій душі могло лише накипіти. Перемиські польські старшини рішили, що автора тої статті не можна навіть скаржити до суду ні жадати від нього сатисфакції на дорозі, приписаній старшинським кодексом чести: автор, мовляв, „написанням і проголошенням названої статті поставив себе безапеляційно поза громадянством людей чести". Але ба, — не всі видно солідаризуються з таким рішенням, бо ось у „Ґазет-і Варшавск-ій" з 28. ц. м., центральному орґані ендеції, присвячено цій справі цілу передовицю з „невиголошеною промовою", яку — каже її автор — слід було виголосити на тих старшинських зборах у Перемишлі. З тої невиголошеної промови довідуємося, що темпераментний Білян є „представником обозу народовеґо" на терені Перемишля і що „посивілі в народній службі робітники віддавна оточують п. Біляна симпатією і довірям". І „Ґазета Варшавска" теж дає до пізнання, що зі збойкотованим і здискваліфікованим Біляном симпатизує і дальше йому вірить!...

Прочитавши такий один протокол, підписаний ось ґенералом Веронським, й одну передову статтю в одній із найстарших та найгоразніших столичних часописів, читач може краще зрозуміти нинішню внутрішньо-політичну боротьбу в Польщі, як з довгих студій.

Натяк на XVI. вік — в Англії.

Пос. Стан. Стронський, повернувши з Міжпарляментарної Унії з Льондону (де, мимоходом кажучи, був ґенеральним промовцем проти нац. меншшин), описує, як то у славній Вестмінстерській палаті поміж палатою громад і палатою льордів є спільний коридор, прикрашений образами з історії англ. парляментаризму, а між ними один образ з таким поясненням: „Рік 1523. Сер Томас Мор, як предсідник парляменту з огляду на катеґоричне жадання кардинала Волзея відмовляє королеві Генрихові VIII. грошей, яких він жадає, без відповідних розправ".

І від себе пос. Стронський додає: „Перед отой образ варта би запровадити багато людей з нинішньої Польщі, яким здається, що є державними мужами, або теж просто верещать. Адже дуже поважна частина спору, часами навіть найбільш суттєва, який ведеться між урядом і парляментом, торкається саме господарки державним грошем, що пливе з оплат від громадян. Може такий образок зродив би в них сумнів, чи є на добрій дорозі..."

М-Р Є. Ю. ПЕЛЕНСЬКИЙ.

Осип Маковей.

СПРОБА ЛІТЕРАТУРНОЇ ОЦІНКИ.

(В пяту річницю смерти.)

I. Печать доби.

Мабуть можна заризикувати твердженням, що кожний поет залежний передовсім від **доби.** І якщо слід говорити в історії літератури про таку залежність, то тут це на місці.

Осип Маковей родився (23. серпня 1867 р.) і виростав у часах доволі незвичайних у Галичині. Від двох століть громадянство приучувалося вдоволятися **малим,** ним направду лише вдоволялося. Без духової еліти-проводу, зуміло після короткого зриву, хоч і сильного, в 1848 році, жити без великих подій, без сильних течій, навіть мрії не виходили поза мандат чи катедру. Тодішні прояви страшно **малі.** Львину пайку духових потреб протягом сливе півстоліття заспокоював... спір за азбуку. Де консерватизм є збереженням світлих традицій минулого, в Галичині це збереження ерів, де поступ є підйомом до нових, високих кличів, тут це реформа правопису. І в цьому спорі брали участь не два-три вчені, а сливе всі, хто вмів писати. Зате на події великої ваги, як от указ 1876 р. була реакція у формі — одної (дослівно!) статті у „Правді". Не диво, що тут не розвивалися таланти, гинули, або йшли на службу чужим. (Шашкевич, Головацький). Тут мабуть основна причина москвофільського руху, в якому головно пірнула молодь. Бо життя накипіле якиминебудь пригодами кличе молодь більше чим арґументи Погодінів, так само, як безділля, брак нагоди до змагань відстрашує її від себе.

Друге покоління молоді мало вже противника у москвофілах, мало поле до боротьби, до якої не дозволило їй станути якслід безділля і спокій давних поколінь. Тимто теж ця боротьба була мала, замала. Трете покоління захопилося т. зв. поступовими ідеями, прийшла органічна потреба праці. Громадське життя розвивалося що-раз-то дужче, людей праці було мало, тимто всі вони мусіли „своїми десятьома пальцями затикати всі діри" — як каже М. Грушевський, згадуючи у передмові до своїх творів ці часи. Хто зна чи не тут треба дошукуватись причин цієї нераз незрозуміло **всесторонної роботи,** яку вели Франко і Грушевський, Маковей і вуйко Дорко, герой його оповідання.

У життя пішов Маковей із печаттю тієї доби. Універзалізм і — дрібничковість[1]), подекуди квієтизм випливали із цього і перетрівали „весняні бурі".

На психіку молодого поета впливало теж **місто,** родинний Яворів. У тім часі йшли тут важливі зміни: на місце старих звичаїв, що творили своєрідного міщанського духа, починають втискатися нові первні. Маковей піддається романтиці старовини, вже хочби тому, що вона ділає тоді, коли її вплив міг бути найсильніший, в діточих літах. З теплом згадує ці часи поет у Деннику з 1886 р.[2]), де навіть записав, що „завзято грав у ґузики. Мав я старі клепачі, а шнуром з ґузиків можна було зо два рази оперезатись. Я добре бив стінки". З чуттям опісля змалює Маковей представника минувшини в „Нових часах", що враз із обширною студією про „звичаї, обичаї і повіря святочні в місті Яворові[3]) може бути доказом на значний вплив міста на нього.

Давні звичаї рідного міста звязалися в уяві дитини з постаттю діда. „Дідо носився по старосвіцьки: жупан, пояс шовковий й шапка на завісах..." (Денник). Кільканацять літ пізніше цими самими словами описуватиме Маковей героя в „Нових часах". Наслухався теж багато про свою бабуню, якої непригадував собі: „Небіжка мала мною дуже тішитися... ставила на піч (давної форми) і мірила так, чи богато мені ще до стелі рости". (Денник).

Хто зна, чи замилування до зразкової робучости і витревалості не набрався Маковей в родині, якої всі члени були здавна кушнірами.

У львівській т. зв. академічній ґімназії, де вчився в 1879—1887 рр. — хоча матеріяльні злидні ніяк не могли пособляти буйному розвиткові[4]) — Маковей бере діяльну участь у створенні гурту ідейної молоді для праці і самоосвіти. Головною спонукою для нього було сильне враження із Шевченкових творів і нові ідеї й кличі, що лунали годі на Заході, докочуючись і до нас. Із членів цього гуртка „кожний щось писав" і — що за цим слідує — „видавали тоді з ряду щось до три гектографічні ґазетки, але це, розуміється, не довго трівало, бо власть довідалася. Були то „Зірка", „Зільник Молодецьких Праць" і „Чортик". В писаній „Зірці" я писав — згадує Маковей у деннику. Згодом, коли він був у 5. клясі, деякі члени цього гурта заснували тайний кружок для самообразування. „Зібралося нас 6 — пише в деннику — і ми заложили свій кружок „Згода" 24. квітня 1884 р. Були це Студинський, Лаврівський, я, Козакевич, Вол. Кохановський і Терлецький"[5]). Цей тайний гурток — перше місце виступів, тут він читає перші свої літературні проби: „Два дібрані", „Український степ", „Послідне прощання", „Іграшка" і врешті на вечірці в честь Котляревського „Приймака". Про ці писання знаємо лише з денника[6]).

[1]) Може тут деяке світло кине походження Маковея: дідо по матері був **чехом.** Про його пише М. у Деннику: „Прожив гарний вік між Русинами (понад 50 літ), але по українськи не говорив, хіба по чеськи, або по німецьки. Що Чех то Чех".

[2]) Заховався у посмертних паперах, як і багато інших матеріялів, які тут використовую за дозволом Вп. Ольги Маковеєвої.

[3]) „Правда" 1895. 71—7 чч.

[4]) Від третьої-четвертої кляси жив із лекцій. Перевчив багато учнів: „клясу з них зробив би... Та й натерпівся я нераз голоду і всякої біди, що й школа не була чоловікови мила — але минулося. Користь з того така, що знається хоч у части, що значить: **житя**". (Денник).

[5]) Кирило Студинський, проф. університету, голова Наук. Т-ва ім. Шевченка, Володимир Лаврівський, автор цікавих оповідань, окр. лікар у Бережанах, Вол. Козакевич, судовий радник у Самборі, В. Кохановський, б. сеймовий посол, суд. радник у Станиславові, Остап Терлецький, знаний історик.

[6]) Про гурток писав Маковей: „Історія [illegible] студентської громади". Львів 1912.

Ол. Бабій.

Маківка.

Верхівя гір, верхівя слави,
Шумить, шумить сосновий ліс:
„По битві на полях Полтави,
Тут вперше український кріс
Спиняв московських полчищ лави.
І вперше по віках недолі,
Хтось крикнув тут у боротьбі:
„Москво! Не вклонимся тобі!
Ми прагнем волі!“

— — — — — — — —

Був ясний, тихий день весняний;
Пестило сонце перший ряст,
І на берізці, на поляні
Бруньки розцвилися якраз...
Коли під шум смерек у борі
Зареготався скоростріл
І гук гарматній по просторі
Котивсь під синій небосхил;
Тут, серед синіх, гордих гір,
Упав твердий наказ: „Позір!
За ту неволю двісталітню,
Ходім у битву, у побідню!“
Ішли стрільці, ішли вперед,
Купався в крові тут багнет;
Хтось під сосною на мураву
Склонив головоньку крізаву...
Хтось покрівавив на шапчині
Відзнаки рідні, жовто-сині...
Чиясь на дротах краї рова
Схилилась буйна голова...
Любовю серце вщерть налите,
Штиком московським перебите.
І знов і знов по втраті сина,
Заплаче мати, вся родина...

— — — — — — — —

А нині, нині тихо сплять...
Один і другий... Трицять пять...

— — — — — — — —

Мандрівнику! Йди до верхів!
Вклонися тіням тих борців,
Що прагнули у люту днину
Підняти схилену калину!

Справа Бесарабії.

„Морнінґ Пост“ з певних джерел повідомляє, що більшовики приготовляють воєнний похід на Бесарабію і що в тій ціли вже концентрують війська на румунському кордоні.

Колєктивізація на Радянській Україні.

З Риги пишуть, що совнарком Рад. України видав наказ, що до кінця 1931 р. всі приватні хутори мусять бути зліквідовані і стати власністю комун.

Ще в справі мови переписки наших парохів з урядовими установами.

(Під розвагу нашим правникам.)

У квітні 1930 р. засудило мене Староство в Ліську на 100 зол. кари за видавання метрикальних посвідок в українській мові до Суду в Балигороді, від котрого я зробив відклик до Окружного Суду в Сяноці. У місяці травні одержав я друге оречення того змісту:

Starostwo powiatowe w Lisku. L. 1377. Orzeczenie. Starosta powiatowy w Lisku rozpoznawszy w d. 26. maja 1930. sprawę karno-administracyjną przeciwko ks. Teodorowi Warecha z Woli Michowej, obwinionemu o korespondowanie urzędowe z Sądem w Baligrodzie L. or. U 112)/29 w języku niepaństwowym i uznawszy go winnym przekroczenia z art. 1. ust. z d. 31. VII. 1924 Dz. U. R. P. Nr. 73 poz. 724 i art. 1. Rozp. Rady Minist. z d. 24. IX. 1924 Dz. U. R. P. Nr. 85. poz. 820., co zostało udowodnionem przyznaniem się, orzeka, skazać obwinionego na zasadzie Art. 17/1 Rozp. P. P. R. P. z d. 22. III. 1928 Dz. U. R. P. Nr. 38. poz. 365. na grzywnę w kwocie 100 zł. na rzecz Skarbu Państwa, z zamianą w razie nieściągalności na karę 7-dniowego aresztu. Ukarany może w ciągu 7 dni od daty doręczenia orzeczenia zwrócić się do Starostwa w Lisku z żądaniem skierowania sprawy do Sądu Okręgowego w Sanoku, w przeciwnym razie orzeczenie jako prawomocne ulegnie wykonaniu. Lisko d. 26. maja 1930. Starosta powiatowy w. z. Dr Proń.

Від того засуду вніс я знова у приписанім часі відклик до Окружного Суду в Сяноці. Незалежно від того отримую зі Староства наказ, щоби ту посвідку, яку я виставив до Суду в Балигороді і за яку мене Староство засудило на 100 зол., написати наново по польськи і до 3 днів надіслати до Староства. На це вислав я знова письмо до Староства дня 31. травня 1930, заявляючи, що тієї посвідки в державній мові писати не буду, тому що Найвищий Суд у Варшаві видав рішення з дня 24. V. 1930 ч. III. K. 686/29, що відповіди у справах метрикальних можуть бути писані в матірній мові. На це одержую знов зі Староства письмо такого змісту:

Starostwo w Lisku. L. 1094/II./30. Lisko 4. czerwca 1930. Gr. kat. Urząd parafialny w Woli Michowej, sprawa metrykalna. Do Wiel. gr. kat. Urzędu parafialnego w Woli Michowej. Na zasadzie Art. 14/c. i Art. 46. Rozp. Prez. R. P. z d. 22. III. 1928 Dz. U. R. P. Nr. 36. poz. 342. wzywam P. T., aby pod zagrożeniem grzywny w kwocie 50 zł. wykonał tut. polecenie z d. 7. kwietnia 1930 ponaglone reskr. z 24. V. 1930. L. 1094/II. przyczem ostrzegam, że w razie nie wykonania powyższego do 3 dni, wyślę po odpowiedź posłańca karnego na koszt ks. Proboszcza. Sprawozdanie z d. 1 czerwca 1930 L. 23. zwracam bez rozpatrzenia, ponieważ jak z dotyczącej sprawy wynikającej ze stosunku publiczno-prawnego Urzędu parafialnego do Starostwa, winno być sporządzone w języku państwowym. Jeżeli interwencja posłańca karnego nie odniosłaby skutku, wydane zostaną dalsze zarządzenia przymusowe, aż do przekazania prowadzenia ksiąg metrykalnych innemu Urzędowi parafialnemu. Starosta powiatowy w. z. Dr Proń.

На те письмо я вже не відповідав нічого, чекаючи, що буде далі. Дня 24. VI. 1930 одержую знова письмо такого змісту:

Starostwo w Lisku. L. 1094/II./30 z d. 17 czerwca 1930. Do Wielebnego gr. k. Urzędu parafialnego w Woli Michowej. Ponieważ P. T. nie zastosował się do tut. wezwania z 4. VI. 1930 L. 1094/II., przeto zarządzam równocześnie ściągnięcie grzywny w kwocie 50 złotych, oraz polecam Posterunkowi Policji państwowej w Woli Michowej aby wysłał posłańca, który tak długo ma przebywać w tamt. Wielebnym Urzędzie parafialnym, aż żądana relacja wygotowaną i na pocztę nadaną zostanie. Starosta powiatowy E. Wehrstein.

Всі письма і наложені кари ідуть до мене через Уряд громадський, а не просто до Уряду парохіяльного. Отже протягом двох місяців наложило на мене Староство кару на суму 250 зол., а крім цього кошти карного післанця.

Прошу тому наших правників пояснити або прилюдно, або мені особисто, чи рішення Найвищого Суду з д. 24. V. 1930 у тій справі, яке було оголошене в „Ділі“, має яке практичне значіння, чи ні, щоби на будуче я знав чого триматись і чи маю капітулювати та писати від тепер по польськи, бо дальше провадити боротьби я не в силі тому, що на такім біднім завідательстві, як та парохія Воля Мигова, Староство може мене в короткім часі своїми карами цілковито знищити.

Крім цього звертаюся до наших українських послів, щоби занялись тією справою, так важною для всіх священиків. — Свящ. Теодор Вареха.

Положення в Індії та Єгипті.

Дня 29. ц. м. на засіданні палати громад обговорювано справу заворушень в Індії та Єгипті. Один консервативний посол запитав підсекретаря Дальтона, чому англійський уряд закомунікував провідникові націоналістів Нагас Паші, що він буде відповідальний за страти чужинців підчас заворушень. Дальтон відповів, що уряд звернувся до Нагас Паші як до представника партії, яка має в парляменті більшість. Згідно з останніми відомостями підчас заворушень у Єгипті згинуло 26 осіб, а 279 поліцаїв і 204 цивільні особи були ранені. Секретар для справ Індії відмовився дати вияснення у справі переговорів з Гандієм і його двома парляментаристами. Він заповів, що вияснення у цій справі можна дати при кінці сесії парляменту. У льокалі, де містяться бюра націоналістичної групи Вафда, переведено ревізію, але нікого не арештовано.

Замах на ґубернатора.

На днях у Пернамбуко в Бразилії вбито ґубернатора д-ра Пессава, який недавно кандидував на становище віцепрезидента Бразилії. Вбивником є державний урядовець.

„Мої учителі — пише Маковей у автобіографії — належали переважно до 60-ків, т. зв. тоді „українофілів“ по переконанням Українці, два були москвофіли, а всі були попівсько-урядничими консерватистами того типу, котрого Драгоманів так не терпів. Під їх впливом ми молоді переживали на ново ідеї 60-тих років у Галичині та боротьби з москвофільством. Нові ідеї (соціялізм і ліберальні погляди), котрих апостолами були Франко і Павлик, не подобалися мабуть жадному з моїх учителів, але вони були відомі значній части молодіжи та викликували між нею сей фермент, що довів до заснування радикальної партії 1891 р. Значить молодість моя припала на час, як старе романтичне українофільство переродижувалося на щось більше реальне та поступове. Ал й пізніше приходилося ще довгі літа переживати боротьбу старих і нових ідей і брати у ній діяльну участь“[7]).

Коли доба, місто чи школа впливали на розвій світогляду поета, то **лектура** крім цього формувала літературне вироблення. З молодих літ захоплювався Маковей двома книжками. Ює Охоровіча **„Z dziennika psychologa“** й Е. Жуковського: **„Idea“**[8]). Перша мала великий вплив для розбудження запалу до праці над собою, писання денника, науки чужих мов. (Денник). Молодий, 18-літній автор тронув незвичайно чутливу амбіцію поета, за тим пішла праця. „Ідеа“, що про неї згадується у „Весняних бурях“ й у Деннику була безпосередною причиною цих бур, що на кілька літ змінили в деякому світогляд Маковея, зробили з нього прихильника радикальної партії, його, пізнішого християнського суспільника.

Про сліди впливу поодиноких письменників чи творів на писання Маковея будуть згадки опісля. Сам Маковей у автобіографії писав про свої твори: „У всіх більше замітний вплив Шевченка і прозаїків з Наддніпрянщини, аніж галицьких письменників, навіть Франка, як не числити „поступових ідей“, котрі молодіж знала з інших джерел“. Про Шевченка і наддніпрянських повістярів — правда; щож до Франка, то при поверховній навіть аналізі творів Маковея виходить не так. За Франком ідуть Федькович і ін. галицькі поети. Маємо навіть свідоцтво найближчого товариша Маковея, К. Студинського: „Ми вчитувалися в його твори, головно в „Захара Беркута“ з побожним захопленням. Поезії Франка менше промовляли до наших душ...“[9]).

Оце виніс Маковей із своїх молодих літ у дорогу життя. Доба, що жила малим, витиснула своє пятно, місто пізнав поет ще в дитинстві, з того часу зберіг для його тепле почуття, зразкова робучість була даром родини, окруження викликало короткий та сильний вплив темпераменту. А коли русло громадського і літературного життя ширшало, кинувся поет до всесторонньої праці. Бо і сил було обмаль і такі погляди тоді були, що кількість клали над якість. „Хоча й **дрібні** були мої вірші — пише Студинський у згадуваних споминах — мій щирий друг Маковей та й деякі другі мої товариші були гадки, що з мене буде хосен для літературної праці, бо я перекладав прозу, складав оригінальні оповідання і гуморески, вдерся навіть грішно на поле драми“ — словом, писав **багато.**

Всеж-таки серед непригожих обставин[10]) зумів Маковей у великій мірі розвинути свій вроджений талант.

(Продовження буде.)

---

[7]) ЛНВ, 1925, XI. 230—240.

[8]) Видано під псевдонімом Synpolski.

[9]) „Як я став учеником Івана Франка“, Новий Час 1926, ч. 84.

[10]) Подібно як у гімназії мусів заробляти на життя й на університеті, де студіював українську і клясичну фільольогію: „Прийшлося заробляти на прожиток зовсім непригожою для мене працею. (Прим. 1888 р. через сім місяців був писарем у синдикаті міста Львова, потім інструктором у бурсі, толкував соймові справоздання на українське). Але треба було жити в біді“ (особливо по смерти батька в січні 1889 р., коли треба було помагати матері). З автобіографії.

Мін. Складковський на інспекції в Сх. Галичині.

Дня 28. липня мін. вн. справ Складковський приїхав у золочівський повіт. Переночував у готелі і 29. липня перевів інспекцію староства та магістрату в Золочеві, відвідав м. ін. різню, готелі, ресторани. Власникові Варшавського Готелю, Вільдербавмові, дав за зразкову чистоту похвалу на письмі. Добре висловився про староства і самоврядування в Бродах, Радехові та Камінці Стр.

Воєвода Юзефський про Волинь.

„Наш Пшегльонд" подає інтерву з волинським воєводою Юзефським, бувш. міністром вн. справ. Воєвода сказав, що головною справою на Волині є українське питання. Це дразлива справа. „Треба ствердити, говорив Юзефський, що маємо тут до діла з хоробливим станом польської суспільности та занадто великою вразливістю українського націоналізму. Волинь є вімковим тереном для пацифікації взаємин, треба дійти лише до аналізи причин, що спричинили деякі тертя в тій країні. В довгих десятках літ польська й українська суспільність виковалися під сильною пресією чужої державної рації. Та треба ствердити, що між поляками й українцями, хоч вони ріжної віри, є більше спільного, ніж між українцями та москалями. Треба підкреслити осн. прикмети москалів. Москалі ліберальні, бодай теоретично признавали права укр. суспільности до рідної мови, говорили все до українців по російськи, не піддавалися асиміляції, а польський шляхтич навіть при негативнім відношенні до укр. культури, знав цю мову, говорив по „хахлацьки". Не згадуватиму тут про вел. привязання найкращих поляків до кольориту України, таж ¾ „Беньовського" це кольорит України, а Б. Залеський, а Мальчевський? Прийшов 1919 р. Польща відзискала Волинь. На жаль держ. рація не лізала як слід, одідичено фатальну спадщину по гнобителях. Тепер треба приноровляти власну польську держ. рацію. Треба найти спільний звязок не асиміляцією, але входженням у справу. Це мусить тревати літа. Випростувати псиxіку обох суспільностей, вийти з елімінації — це головне завдання. Самособою є перешкоди". Юзефський каже далі, що на Волині завдяки творчим елементам наступила стабілізація під кожним оглядом.

— Чи українці такоїж думки?

Воєвода відповів на те, що волить говорити цифрами. Він не чужий кожному укр. мужикові, може гарно розмовитися, питає, розсліджує. На 1200 нар. шкіл є приблизно 30 проц. чисто польських, 30 проц. польських шкіл із укр. мовою як предметом і 30 проц. утраквістичних. Селянам не залежить так на шк. мові, як на самій школі. Акція з деклярацінми зникла давно.

В укр. суспільности є вел. гін до будування шкіл. Громади оподатковуються самочинно. Та я не хочу чужої держ. рації, змагати до асиміляції, але заразом мушу відріжнити культ.-суспільну й освітню працю від політики, яку веде богато укр. діячів. Не можемо позволити закріплювати чужі впливи під покришкою культ. діяльности тут, де треба гоїти старі рани а нищити акцію розятрювання. „І в соціяльній ділянці приноровлюємо політику держ. рації. Не робимо ріжниць". На заввагу інтервювера, що підчас конфліктів поляків із українцями жиди є з грaґ положенні, заплатили вже гірко за те, що відгравали виразну ролю в польсько-українських взаєминах, воєвода відповів, що тепер положення інакше. Тут іде про зближення двох суспільностей на одній землі, нема протиставних моментів. Перед війною жиди підлягали рос впливам, нині польська мова здобуває гор. права серед жидів. Жиди можуть причинитися до ослаблення терть, до зближення між українцями й поляками.

Арештування в Коломиї.

ПАТ повідомляє, що дня 29. липня по півночі приловили в Коломиї Конст. Сельського, уч. 8 гімн кл української гімназії та Марту Кузьму, переодягнену за мущину, як розліплювали на мурах примірники „Сурми". При арештованих найшли 10 примірників титулової сторінки тієї газети та три цілі примірники із січня, лютого та березня. В звязку з цим перевели ревізію й арештували ще трьох інших членів УВО

Буревій в Адріянополі.

Місто Адріянопіль навістив буревій з градом. Заподіяв великі матеріяльні шкоди. Було 20 людей вбитих, богато ранених.

Конфлікт між Ватиканом і Італ. урядом.

Ватиканська влада опечатала спадщину помершого недавно кард. Ванутелія. Свояки спротивилися цьому, а позволяли забрати лише урядові папері. Все, що не мало офіц. характеру зложили в куфрі у ват. урядовця. Ватиканська влада приказала сл. судді адв. Анджеліні Рота опечатати куфер і нікому не видавати без дозволу ват. влади. Спадкоємці внесли в тій справі до іт. суду скаргу за привласнення депозиту. Адвокатські кола вижидають із зацікавленням епільоґу справи перед іт. трибуналом і застановляються над тим, чи сл. суддя мав право опечатати куфер іт. горожанина, хоч ватиканського урядовця. Чи трибунал могтиме зажадати звороту куфра, хоч би Ватикан заборонив. На ці питання за кілька днів відповість іт. трибунал.

Протибільшовицькі орґанізації на Рад. Україні.

(АТЕ). Ґен. секретар КП(б)У Косіор на зборах керовників ком ячейок Харкова сказав м. ін., що на Україні ост. часами викрили чотири орґанізації, що приготовляли повстання проти СРСР. Одна з викритих орґанізацій звалася народньо-радянською та поставила собі метою повалити радянську владу й завести устрій, оснований на радах, вибраних на основі загального, тайного виборчого права. Орґанізація ця вела широку діяльність серед робітників і приєднала собі богатьох комуністів з правої опозиції. Також інші подібні орґанізації висувають гасло демократизації СРСР, що повинно статися при помочі збройного повстання. Косіор перестерігав робітників перед аґітацією всяких опозиціоністів, що вихіснововують хвилеві госп трудноші для викликання заворушень.

Катастрофа в Севастополі.

(АТЕ). „Комуніст" повідомляє, що в Севастополі при вході до пристані перевернувся байдак із робітниками, що вертали із праці. Врятувалося 32 робітники. Скільки згинуло, покищо невідомо. В ночі море викинуло на беріг 16 трупів.

Найбільший анґл. військовий літак.

(АТЕ). Відбувся перший пробний лет найбільшого англійського військового літака, побудованого на замовлення уряду в заведеннях Савндерс Ро. Літак металевий, має залоги 20 людей, скорострілі, бомби та прилади для витворювання газової заслони.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими значками.

ВАСИЛЬ ВОЛИЦЬКИЙ.

У 25-ліття Національного Музею.

ЗАНЯТТЯ СТИПЕНДИСТА НАЦ. МУЗЕЮ.

(Докінчення.)

На теми музейництва часто доводилось мені балакати з моїми товаришами, іноді також і з громадянами. Мене особисто нераз боляче вражало те, з якою байдужністю нищиться у нас памятки, часом небуденньої історичної і архитектонічної вартости, або з якою легкодушністю зміняється їхній вигляд. Маю перш за все на думці свідків бувальщини нашої землі — деревляні українські церкви і дзвіниці тай все надбане во время люте добро, що вони зберегли у своїому нутрі.

Мені декілька разів трапилося бути свідком, як наші сільські священики під впливом і за радою церковних провізорів дуже легко давали з своїй добродушности згоду на розбірку таких церков, коли треба було будувати нову.

Одного разу я зауважив молодому парохові, що тим, що в його церкві ґонтяний дах дзвіниці змінено на бляшаний — зіпсовано її стиль і в наслідку замість первісної, поважної дзвіниці-башти вийшов якийсь незугарний самовар та що властиво влада не повинна була на це дозволити. „Ну, так, це правда — відповів. — Та що робити, як хлопам так захочується, а впрочім так і практичніше. А щодо влади, то ми перше дах покрили, щойно опісля владу повідомили". Подібне пояснення я почув і від будівельного майстра, що розбирав муровану церкву в Дібринові, з огляду на потребу будівельної площі. Така сама доля була назначена деревляній церкві поч. XVIII. ст. у с. Бережниці Корол., жидачівського повіту.

За 25 літ істнування зібрав Нац. Музей поважну скількість цінних памяток. Зібрав їх, як говорять у нас тепер — у останній слушний мент. Чимало цього цінного добра скрила земля, нерідко вона тільки остала свідком подій, неодно спочиває ще під грубою верствою пилу в затишних церковцях широкої нашої країни, або в людових переказах.

У мойому рідному селі Волцневі цікавила мене старенька деревляна церковця, що перехилена до півночі, доживала вже свойого віку в запустілому саді приходства. Нераз я крадькома забігав у сад і дірою в північній стіні церкви заходив до середини, щоб побачити старовину, а опісля в дома я слухав про неї оповідань мойого батька. Ця церква стояла колись „На Перериттій" — пасовиску між Волцневом та Межиріччам і відтіля перенесли її у село. Біля приходства, в хаті Василя Яворського (паламарового) мала бути школа, яку уфундував для села гетьман Дорошенко. З Хмельницьким вяже живий у селі переказ назву Присілка Побідищ у селі Києвець. Там великий гетьман мав побідити поляків, відси й назва присілка. З тих часів — говорив мені батько — було богато в церкві паперів і книг. Їх найдено цілу скриню, але вони були так непридатні, що паламар довший час підвивав ними свічки. Останню вістку підтвердив мені пізніший парох Волцнева, покійний о. І. Шпитко, що й положив край цій економії. Між парохіяльними паперами я найшов опісля грамоту поч. XIX. ст., що потверджувала переказ про перенесення церкви, відносож всього іншого зберігся у селян тільки живий спомин...

Заінтересування моїх товаришів музейництвом теж дало деякі реальні користи. Нераз вони згадували мені про музейні цінности своїх сторін, якими на їхню думку — слід би було заопікуватися Н. М.

Завдяки цьому інтересові студентів до старовини доставлено у Нац. Музей васаг чумацького воза з Березова Вижнього. Цінний він не лиш як памятка українського чумакування, що в своїй суті мало поруч господарського і культурне значіння, бо для людової творчости було тим середником, що вносив до неї все свіжу думку. Гарно озьблені та розмальовані передні і задні стінки васагу представляють цінні взірці народнього орнаменту, а в особі його власника Степана Ґеника Березовського, хто зна, чи не має Галичина останнього чумака.

І так, музей і його виставки оставляли на товаришах помітний вплив. Передовсім книжка, а дальше містерне оброблення народнім мистцем навіть простої річі, риси відрубности галицького стилю і орнаменту від наддніпрянського — це все будило широке зацікавлення. Воно й спонукало нас повести серед товаришів орґанізовану роботу. З тією метою відкрито за нашим почином у рамках Секції Україністів музейно-етнографічні курси, а згодом „Гурток Прихильників Книжки".

Без огляду на всі принадні і гарні сторінки Нац. Музею, праця в ньому не все належала до вимріяних. Доволі дошкульним було те, що зимою приходилось усьому персоналові та інтересованим сторонам тиснутися у незовсім просторій робітні — канцелярії. Воно давило до деякої міри правильний хід роботи та не дозволяло розвинутися належній праці над вивченням тих питань, що їх подають збірки.

Але мушу підкреслити, що іноді в гру входило теж і фінансове питання. Воно не все належало до світлих. Деколи з цих причин доводилося і нам стипендистам зазнавати модного в наші часи безробіття, бо не доставало гроша навіть на мінімальні наші стипендії. Вони стали ще більше сумнівними, коли питання розбудови музею стало першою журбою Управи, а ми його вповні піддержали.

Як музейні стипендисти, ми працювали над порядкуванням збірок, приготовляючи їх для майбутніх дослідів і з ними зазнайомлювалися самі. Це знову будило в нас охоту систематично вивчувати деякі питання з історії національної культури, а в дальшу чергу і мрії про періодичні видання музейних праць. Але й відчували ми, що це щойно пісня будучого.

Серед таких настроїв станув переді мною третій рік заняття у Нац. Музею.

Настрої інтелігенції в СРСР.

„Соціалістическій Вєстнік" містить такий лист одного російського вченого з Москви до редакції того журналу: „Не знаю чи до Вас дійде моє письмо. У Москві дні мого життя почислені. Але чи не все одно? Чим скорше умре горожанин СРСР тим для нього ліпше. Мені нераз хочеться вити як собака, або скочити під трамвай. Нема що їсти, а як хто має що їсти, то ще гірше, бо зачислять його до буржуїв. А зрештою, що можуть думати такі рабі, як ми? За всі ці прокляті роки я ніколи не відчував так утрати людського достоїнства й елементарного сорому, як тепер. Канібали як голодні, то їдять европейців, а наші комуністи жруть нас при всякій нагоді. Ми, здається, наплювали на все, забули сором, стали рабами, але і це не помогає, цього ще замало: Кайся, вибачайся, цілуй їх — без упину і до самозабуття і повторяй при тім: „Вибач мені моя мила, що ти мене била". Хто може, записується в партію. Але не всіх приймають, лиш перебирають. Як просиш приняти, не приймуть, то зле, але як не попросиш, то ще гірше, бо видно, не солідаризуєшся з комуністами. Я скоро попаду на Соловецькі Острови. Нехай! В 1919 р. я боявся, а тепер вже так збайдужів, що кожної хвилини, як загуде автомобіль, то я повторяю: „Прошу дуже! Беріть мене куди хочете!" Говорять, що буде війна, але я не вірю. Ми всі ненавидимо вас, емігрантів і завидуємо вам: завидуємо тому, що ви не потребуєте брехати, що лизання рук не вашим горожанським обовязком, тому, що ви люди. Розумієте? Кричіть світові, щоби большовики не відбирали від нас останнього шматка хліба, бо ми умираємо з голоду. Стукайте у всі двері! Цеї осени нам усім буде кінець: один другого будемо їсти. Прощавайте!

Перед 100 роками в Парижі.

Дня 27. липня 1830 р. париська преса помістила відозву зі закликом не платити урядові князя Поліняка податків за те, що він обмежив горожанські свободи й знищив свободу преси. Коли поліція увійшла до редакції і друкарень конфіскувати відозви й часописи, населення кинулось на поліцію і вийшовши на вулицю побудувало барикади й розпочало революційну боротьбу. Тридцять послів зібралось поза парляментом на нараду й рішили покликати популярного республиканця Ляфаетта на провідника невдоволених елементів. Другого дня 2 полки війська перейшло на бік революційного табору, що боровся проти Карла Х. Боротьба тревала кілька днів і дня 7. серпня палата послів 219 голосами проти 33 оголосила князя Орлеанського королем, який панував 18 років. Липнева революція, яка коштувала стільки жертв і залила вулиці Парижа кровю, була бунтом проти автократії і потоптання права й конституції. І хоч провідники цеї революції часто самі не мали ясної мети, то всеж ентузіязм революціонерів, їх порив до свободи фасцинували довгі роки цілу Европу і мали відгомін у революційних рухах усіх народів. Тепер республиканський табор французького народу урочисто святкує столітні роковини липневої революції, як важного етапу на шляху до перетворення Франції в конституційну республику. Роялістична преса освітлює липневу революцію як сліпий бунт відламу нації, який борючись на барикадах у Парижі сам не знав чого хоче і скинувши одного короля, вибрав другого зовсім не ліпшого, як попередній.

Арештування радянських урядовців у Ню Йорку.

В Ню Йорку арештовано двох урядовців радянської торговельної місії Абрагама Шафрана і Крайца. У домі Шафрана найдено 640 швайцарських годинників, перепачкованих нелегальним способом; у Крайца сконфісковано спис 25 агентів радянського уряду в Зєдинених Державах.

Дезорганізація залізниць на Рад. Україні.

(АТЕ). „Комуніст" повідомляє про страшну дезорганізацію залізниць на Рад. Україні. 54 проц. курсуючих поїздів опізнюється по кілька годин. Біля Одеси останніми часами було 3 залізничі катастрофи. У липні на терені одеського залізничого вузла було 137 нещасливих випадків.

Домашня війна в Китаю.

З Нанкіну подають, що державні китайські війська заняли Пучав і машерують на Генан. Північні війська були знов розбиті на залізничім шляху Ганкав. Втрати великі.

НОВИНКИ

— **Літом у гори.** Інформуйтеся: Купелеве заведення Зелемянка п. Гребенів коло Сколього. Горячі купелі сірчано-йодові у лазничках. 2388 26—30

— **Фотограф Янушевич, вул. Вінцентого Поля ч. 1.** (бічна Зеленої). Тел. 59-60. 1545

— **„Рольний Союз".** Міністерство Рільництва дало 30.000 зол. субвенції „Рольному Союзові". Дехто, читаючи звістку про це в польських газетах міг подумати, що тут говориться про „Сільський Господар". Отже, „щоби баламуцтво не ширилося", пояснюємо, що „Рольний Союз", це **фіктивна**, на ділі не істнуюча й жадної практичної діяльности не проявляюча, кацапська інституція, з якою „Сільський Господар" не має нічого спільного. Дістав цю субвенцію „Рольний Союз" на підставі внесеного до міністерства прохання, яке — як довідуємося — було дуже тепло „заопініоване" львівським воєвідством. „Сільський Господар" прохання взагалі не вносив.

— **За скасування закорд. пашпортів.** Як відомо, у м. січні в Парижі відбувалась конференція 18 держав у справі скасування закорд. пашпортів. Польща мала в цій справі дати свою відповідь до кінця серпня. За скасуванням пашпортів висловилась державна залізнича рада при міністерстві комунікації та багато інших компетентних інституцій з Польщі і можна сподіватись, що пашпорти будуть справді скасовані.

— **Велика пожежа на Закарпат. Україні.** В селі Худлово, ужгородської округи, вибухнула пожежа, яка знищила ціле село і 500 осіб залишилось без даху над головою. Чехословацький Червоний Хрест відкрив для погорільців окрему кухню, де жертви пожежі дістають двічі на день харчі. Цей Червоний Хрест видав заклик до населення складати жертви для мешканців погорілого села. Булоб бажане, щоби й українці з Галичини проявили співчуття своїм закарпатським братам і висилали жертви на адресу: Дивізія Червоного Хреста для Підкарпатської Руси, Мукач, вул. Коменського 72., з дописокою: „Для села Худлово".

— **Виставка Української Аматорської Фотографії у Львові.** Виставка відбудеться від 21. вересня до 10. жовтня 1930 в салі Українського Академічного Дому. До участи у Виставці запрошується усіх аматорів та фотографів-фахівців. Приняті і виставлені будуть світлини тільки з визначними артистичними прикметами та з бездоганною технікою виконання. На відворотній стороні повинна бути точна адреса і назва картини й ціна продажі. Посилки з долученням 50 сот. слати на адресу: д-р С. Дмоховський, Львів, Сикстуська 35. Рівночасно належить вислати квоту 5 зол. на адміністр. видатки, яка на випадок неприняття буде повернена. Останній речинець надсилання світлин 30. серпня 1930. Найкращі знимки будуть поміщені в памятковім катальогу, який кожний учасник одержить даром.

— **Самосуд.** В с. Цеперові, львівського повіту селяни в озлобленні на злодія Кароля Гуменчука, напали на нього і почали немилосерно бити, а коли він утікав, парубки стріляли за ним і поранили його. Гуменчука арештовано, а з ним і парубків.

— **Материнське серце.** У Слобідці, бережанського повіту арештовано Маланку Сабатій і Володимира Табаку за намагане вбивство дитини. Виявилось, що Маланка Сабатій мала дволітню дочку Любомиру, якої хотіла позбутися тому, що її любовник Володимир Табака не бажав собі годувати дочку її першого чоловіка. Цей сільський донжуан відвідуючи Маланку, бив немилосерно дитину по голові, кидав під лавку, а Маланка не давала дочці їсти, щоби вона померла й лишала її замкнену в хаті цілими днями без ложки страви. Дитина лежить смертельно хора.

— **Смерть найстаршого волиняка.** В Луцьку помер 110 літній старець Вячеслав Дрогомирецький, стражник мосту над Стиром. На державній службі був він цілих 65 літ. Був він найстаршою людиною на Волині і в Луцьку мав велику популярність.

— **Арештування в Букарешті.** У звязку зі замахом на міністра Ангелеску, арештовано Корнеля Кодруана і 7 студентів, яких підозрівають в участи в замасі.

— **Смерть емігранта.** На вулицях Парижа найдено непритомного адютанта великого князя Миколая, генерала Бруммера. Його перевезено до лічниці, де він перед смертю признався, що занедужав із голоду і нужди, бо довший час не міг найти праці, а гроші, вивезені з Росії, давно провелися.

— **Трагічна смерть дочки адмірала.** Дочка англійського адмірала Грасса, молоденька місс Мері забажала вперше полетіти собі літаком. Батько не міг опертись просьбам вередливої доні і дозволив їй летіти. Підчас лету над містом Детлінг мотор літака експльодував, наступила пожежа і прекрасна місс Мері згоріла в повітрі разом з летуном.

— **Піранделльо про тонові фільми.** Перебуваючи у Парижі, відомий драматург Піранделльо у розмові з журналістами говорив на тему тонових фільмів: „На мою думку тонові фільми ішли досі хибними шляхами, бо ці фільми витворювано в дусі реалізму й наслідування театру. Через те тонові фільми є невдалою копією театру. Яж гадаю, що тонові театри треба якнайдалі усунути від театру і літератури, особливо реалістичної. Треба витворити новий засіб зворушень, говорити мало, а багато сугерувати, старатись дати такий спосіб вислову, якого не має театр. Публика шукає у тонових фільмах не слів, але музики. Треба би вернути до давнішої, більше ірраціональної музики. Тонова фільма станеться оптичним висловом музики, у якому зір і слух злучаться у щось єдине і дадуть невідому досі естетичну насолоду. На жаль, режісери фільмів часто вважають публику за ідіотів і дають їй крайні банальности.

— **Регабілітація Люкреції Борджія.** Історія, а радше історична легенда приписувала Люкреції Борджія найбільші злочини. Тепер французький історик Бреніяно написав новий твір, у якому на підставі архівальних документів доказує, що Люкреція Борджія була найшляхотнішою і найневиннішою дівчиною своєї доби, а тільки людська злоба й фантазія кинули на неї безліч наклепів.

— **Кооперація в ЧСР.** Чехословацька республика має тепер 15.550 коооператив ріжного типу. Найбільше є кооператив кредитових, з яких Словаччина і Закарпатська Україна має 964; рільничих коопоератив є в ЧСР 4679, ремісничих 1.416, споживчих 1.033, будівельних і мешканевих 1.525. Робітничі і урядничі кооперативи є згруповані у 6 центральних союзах, яких оборотовий капітал виносить 2 і пів міл. корон.

— **Королі на вигнанню.** Один шофер у Парижі трохи потурбував якусь бідну стареньку жінку і публика стала в обороні старушки та покликала поліцію. Покликаний поліцай спитав бідну старушку: Хто ви така? — Я королева Наталія. Поліцай думав, що це якась малоумна і запровадив старушку на поліцію. Тут виявилось, що ця стара убога дама, це справді вдова сербського короля Міляна Обреновича і мати короля Олександра, вбитого в 1903 році. Живе вона на еміграції 27 літ.

— **Химери вульканів.** Вулькан Кракатао в Голяндських Індіях підчас вибуху 1929 р. спричинив затоплення цілого острова Анак Кракатао, на якому згинуло тоді 10.000 осіб. Перед кількома днями цей вулькан вибухнув знову і тим разом наслідком вибуху острів Анак виринув із глибин моря наново на поверхню і хто відважний, то може оселитись на цьому острові, що раз виринає, а раз потопає.

— **Новий твір Шолом Аша.** Відомий жидівський письменник Шолом Аш написав новий твір „Москва", в якім малює сучасне життя столиці радянських республик. Твір написаний по російськи і вже перекладається на німецьку й англійську мови.

— **Ще одно людське племя.** В індійських джунглях викрито незнане досі людське племя, яке стоїть ще на нижчому степені культури як бушмени. Це племя знає тільки деревляні луки, живе з ловів і риболовства, ходить майже наго і поклоняється сонцю як богові.

— **Жила, жила і таки вмерла.** На острові Куба в місті Гватанамо померла на днях муринка, яка вродилася 1773 р., отже померла в 157 році життя. Але це не була найстарша жінка в світі, бо в Китаю живе ще чоловік, що має 252 роки, а в уральських горах мешкає росіянин Іван Трескумяк, який уродився перед 170 роками і тепер ще пасе в горах стадо овець, співає веселі пісні і каже, що буде жити ще з 50 років.

— **Бюрократичні парадокси.** Російська емігрантка Фровилова старалася дістати чехословацьке горожанство і кілька разів вносила до міністерства в цій справі подання. Заки міністерство вирішило справу, емігрантка померла, а по її смерти чеська компетентна влада вислала на адресу Фровилової таке письмо: „Просьбу пані Ф. про надання горожанства відкидається, мотивуючи це тим, що пані Ф. умерла, а померлому не можна надати горожанства. Про це вирішення справи повідомляємо вище названу". Цікаве, як про це повідомлять небіжку.

— **Арешт за брехню.** Судця Мек Кір в Ню Йорку засудив комуніста Давидова на 10 днів арешту і комуністку Мишкіну на 3 дні арешту за ширення летючки, в якій писали, що посадник Ню Йорку Вокер і начальник поліції Молруні роздають нагороди за вбивання комуністів.

— **Видавець і редактор має одинадцять літ.** Віліям Б. Марш, 11-літній хлопчина з Ню Мілфорд, Конн., купив стару друкарню і разом зі своїм 10-літнім братом зачав видавати свою

власну газету. Вілліям пише самий цілу газету, а брат помогає йому в друкарні набирати і друкувати. Позатим вони не мають жадної помочі. На днях вони оба приїхали до Вашінгтону, відвідали президента Гувера і вручили йому один примірник своєї газети, де є довший життєпис Гувера, що його написав 11-літ. редактор. Президент приняв їх сердечно і погратулював. Оба брати хотять ще також відвідати сенат, який Вілліям різко скритикував у життєписі Гувера, власне за те, що сенат виступає проти президента.

— **Поліцай виграв дім.** Філядельфійський дневник Інквайрер і будівник Джан Мек Клачі призначили новий дім, вартости 30.000 дол. на дарунок для філядельфійця, котрий добуде собі найбільше голосів популярности. Голосування над популярністю тягнулося два місяці. За той час особи, котрі конче хотіли виграти дім, збирали собі самі такі голоси і пересилали їх до газети. Вкінці в четвер, 10. липня кінчилось голосування: Першу нагороду добув мотоциклевий поліцай Джеймс С. Тейлор. Інші речі, як автомобілі, меблі до ріжних кімнат, всякі товари і т. д. виграло 49 інших осіб. Поліцай Тейлор добув 43.290 голосів популярности, а інші щораз менше, аж найменьше п-і Дж. Смит, яка добула всього 4.339 голосів і дістала тільки дві тони вугля. Нагороди розділив самий посадник міста Філядельфії, Геррі Мекій. В театрі було 5.000 публики, яка оплескувала нагороджених, а найбільше Тейлора, котрий одержав новий величавий дім. Доволі він мав труду заки призбирав стільки голосів, але недаремне.

— **Зиск на продажі книжок в Америці.** Інститут накладень в Ню Йорку доказує, що заробок накладчиків на книжках не великий. Книжка, друкована в 3.720 примірниках, виставлена на продаж по 2 доляри, приносить чистого зиску лише 2.7 проц., коли розпродані всі примірники. Кошти публікації книжки виносять 35.4 проц. всіх коштів випущення книжки в світ. З того припадає на папір і друк 14 центів, на оправу й опакування 17 центів, на кліші до образків 21 центів, на оголошення 17 центів, а на кошти розпродажі 39 центів. Пересічно накладчикові дають 32 проц. нагороди для автора книжки, а накладчикові остає 6 і 3/4 цента.

— **Справлення помилки.** У вчорашньому великому фейлєтоні д-ра С. Людкевича п. н. „Д. Січинський" через недогляд закралися такі помилки: Слова до композиції Січинського „Бабине літо" є перекладом з польського поета М. Гавалевича, а не віршом Б. Лепкого; слова до композиції Січинського „Нудьга гнітить" не належать Старицькому, але Миколі Вороному.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Ямнім!

Зі спортового життя.

Ропник (Борислав) — Слоньце (Борислав) 5 : 1 (2 : 1).

В реванжових змаганнях зі Слоньцем (П. П. С. фракція) Ропник перший раз у біжучому сезоні виходить побідно. Гра, проваджена дуже інтересно, виказує чималі здібности нашої дружини. Та лихо в тім, що дружина не має власного грища — тому не має тренінґу — мусить програти кілька змагань, заки прийде до деякої форми. Тим зражуються деякі менше свідомі одиниці — і так на цих змаганнях дуже обурило всіх, що б. довголітній капітан Ропника появився у дресі противника і мав лице грати проти своєї рідної дружини. З радістю належить повитати проте інтензивні старання роздобути власне грище, на що вже і є деяка надія, завдяки дуже прихильним одиницям. Суспільність нафтового басейну повинна бодай хоч морально піддержувати Ропника та численніше являтися на змаганнях. — Н.

Дописи.

СТРИЙ. (Ще до свята Взаїмної Помочі Українського Вчительства). В „Ділі" з дня 15. липня ц. р. ч. 153 був поміщений допис із Стрия, підписаний початковими буквами В. В., в якім представлено хід свята „Взаїмної Помочі Українського Учительства" з нагоди 25-літнього ювилею цього Товариства. Тому що у дописі була зачіплена і моя особа, прошу на підставі пресового закону помістити ось таке вияснення: Добродій В. В. зазначує повну майже відсутність священства з повіту, а опісля сходить на стрийське священство і каже: „крім... трьох катехитів зі Стрия і о. Височанського, не явився майже ніхто". В Стрию є 4-ох катехитів і двох парохіяльних сотрудників. П. Дописувач подав прізвище парохіяльного священика, який на концерті був — ясна річ — ніби на те, щоби напятнувати другого парохіяльного священика, який на концерті не був, — себто мене; якщо так, то вже сама послідовність вимагала, щоби назвати трьох О. О. Катехитів, які були, а тоді ясно як на долоні вийшло би, котрий із чотирьох катехитів не був. Чому там приложено іншу міру, а іншу тут?! Якщо хто не міг доглупатись, котрий це саме злочинець, що на концерті не явився, ближче може довідатись із далі наведених слів: „Не явився навіть один священик зі Стрия, що пише богато про національне виховання української молоді.. Цей факт викликав серед зібраного вчительства ріжні замітки". Щож на це відповісти добродієви В. В.?! хіба головою похитати й сказати по вкраїнськи ну! ну! На Богослуженні й концерті я не був; це факт. Але чому Ви, Пане В. В., не хотіли вглянути у причини, задля яких я не міг бути. А не був із причин від мене незалежних, наслідком ріжнородних занять, які на мене накладає мій обовязок, що стоїть у мене все на першому місці. — Із цих слів наведених у дописі, а віднесених до моєї особи, виходить, що я хіба зіґнорував це ювилейне свято. Ні! Пан В. В. грубо помиляється. Я є також учителем. І я вмію також оцінити ідейну працю українського вчительства і перед ідейним учительством клоню свою голову. — Виходжу із заложення, що це свято, це свято не тільки одної касти, — що відай Ви мені закидуєте — але це свято цілого нашого Народу. Ніяк дальше зрозуміти не можу погляду дописувача. — Чйж „патентованим" патріотом тільки той, хто був на святі Українського Вчительства?! А кількож то людей бракувало, наприклад, на концерті Шевченка, або на ювілейнім святі „Просвіти"? А між ними є може й добрі знайомі пана В. В.? чи зараз їх від чести відсуджувати й анатему на них кидати?! — За випад проти мене я дописувачеві тільки вдячний. Як щоб був зарозумілий, то погадав би собі: Видно, що чоловік ще має якесь значіння, коли його неприявність на концерті так усі відчули. Але до таких не належу. Ця напасть на мене буде для мене товчком, щоби дальше працювати для української молоді й пером і ділом, бо досі не пригадую собі, щоби я так богато писав у тій ділянці.

о. Маріян Цурковський.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Найдорожчого Синця Марійки і Андрія Мудриків Юрчика, розквітаючу квітку в другій весні життя, подобалось Всевишньому покликати до Себе дня 23. VII. 1930 р. і забрати Його їм у найкращий час ферій, полишаючи для них безжежний біль і жаль. Похорони відбулися дня 25. VII. 1930 р. в Павлокомі коло Динова.

Земля з над Сяну хай буде Йому пером.

Цін и набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 29. п. м. масло експортове 4·50 зол.; десерове 4·40 зол.; літра молока 25 сотиків; літра сметани 1·40 зол.; копа яєць 5·80 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Середа, 30. липня, година 8. вечором Суперники (знижки).

Четвер, 31. липня, година 8 вечором Суперники (знижки).

Малий Міський Театр:

Замкнений.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: Володарка кохання.
КАСІНО: Тайна кімнати ч. 13. Я хочу на полотно!
КОЛЬОСЕЙ: Нечинне.
КОПЕРНИК: Королева волоцюг. Роскіш пімсти.
ЛЕВ: З причини відновлення салі й інсталяції звукового апарату Кіно зачинене.
МАРУСЕНЬКА: Королева волоцюг. Роскіш пімсти.
ОАЗА: Жінка це гріх.
ПАЛЯС: Дівчина з пекла. Тайна корабельної каюти.
ПАН: Божий бич.
ПАСАЖ: Жовта контрабанда.
ПРОМІНЬ: З причини реконструкції замкнено.
СТИЛЕВЕ: Володарка Лібанону (Іван Петрович) і Кен Мейнард.
ФАТАМОРҐАНА: Нескромна жінка. Пат і Паташон в обличчі смерти.
ХИМЕРА: Невідомий батько.
УТІХА: Сурми кохання. Бездоганний лицар.

Програма радіо.

Четвер 31. VII. 1930.

Варшава (1411,7) 16·15 Грамофони. **Гельсінгфорс** (221,4) 19·10 Сольо на флєті. **Берлін** (418) 19·00 Хоровий спів. **Стокгольм** (436) 20·00 Орхестра. **Прага** (487) 20·30 Італійська музика. **Міляно** (501) 12·15 Музика. **Брюссель** (509) 18·00 Радіо тріо. **Відень** (516,3) 11·00 Капеля Гімера. **Мюнхен** (533) 17·25 Радіотріо. **Будапешт** (550) 12·05 Концерт солістів. **Ленінград** (1000) 15·00 Концерт. **Харків** (1304) 19·00 Концерт.

Пятниця 1. VIII. 1930.

Варшава (1411,7) 12·10 Грамофонові платти. **Гельсінгсфорс** (221,4) 18·40 Радіо-орхестра. **Берлін** (418) 16·30 Концерт. **Стокгольм** (436) 18·20 Ручна гармонія. **Рим** (441) 13·30 Радіоквінтет. **Лянгенберг** (473) 17·30 Концерт. **Прага** (487) 20·00 Сицилійські і румунські пісні. **Міляно** (501) 12·15 Легка музика. **Брюссель** (509) 16·00 Концерт. **Відень** (516,8) 16·30 Академія. **Рига** (525) 17·00 Грамофони. **Будапешт** (550) 17·15 Міська орхестра. **Харків** (1304) 15·50 Концерт. **Париж** (1725) 16·45 Радіоконцерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Український Театр „Кооператива" у Львові. Український Театр ім. І. Тобілевича в Станиславові:

Мразниця:
31. VII. „Паяцик".
1. VIII. „Ревія".

Східниця:
2. VIII. „Троянда Стамбулу".
3. VIII. „Церковна Миш".

Дня 4. VIII переїздить театр до Турки над Стр., а про репертуар оголоситься осібно. 2392

Новий Український Театр дир. П. Карабіневича. 2341

Вигода:
31. VII. „Цариця Мадагаскару".

Велдіж:
1. VIII. „Шлях до пекла".
2. VIII. „Шал життя".
3. VIII. „Тітка Карла".

Болехів:
4. VIII. „Шлях до пекла".
5. VIII. „Тітка Карла".

Прийму до хору доброго сопрана і тенора. Зголошення надсилати разом з фотографією.

Пп. артистів театру: Стефу Стадниківну, М. Бенцаля і Ярему просять подати негайно свою адресу до редакції „Діла", в справі, яка їх найближче торкається.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

БИЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ і СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятків літ у цілім краю знана фірма **Іван Зельтенрайх**, Львів, пл. Марійська ч. 5. Купую бриланти, золото, срібло, плачу найвищі ціни. 2468

ПРИЙМУ панночки на станцію, фортепян до диспозиції, мешкання в середмістю. Листовні зголошення приймає з чемности Е. Гвоздецька. Крилос п. Галич. 2542 2—3

ПОКІЙ соняшний винайму двом студенткам, Потоцького 14/1. ганком. 2550 1—1

ПРИЙМУ ХЛОПЦЯ на практику до торгівлі ґалянтерій зі Львова з укінченою VII. кл. народн.; вишої кл. гімназ. або нижч. торг. школою. — „Genewa", Львів, Ринок 37. 2551 1-3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціяліст недуг легенів, серця і жолудка

д-р Фелікс Ган

Львів, Листопада 30.

1206 Пересвітлення Рентгеном.

Меблі ріжного рода, можна найкорисніше купити у відомій фірмі „Doroteum", Львів Саліґи 34. Тел. 15 01. Догідні умови. 2361 6—7

КОНКУРС

В Кружку „Рідної Школи" УПТ. в Білім коло Чорткова є до обняття посада управителя двоклясової народньої школи з днем 1-го вересня 1930. Першеньство мають з кваліфікою — або ті, що можуть вести дуту орхестру. Подання слати на руки о. Степана Чеховського, пароха в Білім коло Чорткова до 10-го серпня 1930. Платня після умови. 2552 1-1

Оголошення.

Традиційні вечерниці Студентської Секції в Судовій Вишні відбудуться невідкличною дня 9. серпня 1930. — Запрошення на бажання висилає Тов. Антін Клосовський студ. прав в Судовій Вишні. — За Комітет: **Мр. Шот Василь, Кушнір Омелян.** 2540

Подяка.

Серед невимовного смутку і жалю по страті нашого Найдорожчого Синця Юрчика, почуваємося до милого обовязку зложити щиру подяку: Д-рові Маркевичеві з Динова за дбайливу і до останньої хвилини лікарську опіку, як рівнож Всечеснішим: о. В. Пасларському місцевому пароxові та о. М. Гукові, пароxові Іскані за доверш ення в дні 25/VII 1930 р. похоронного обряду. Зокрема Вп. Панству Савойкам, Вп. Панству Гукам, Вп. П. інж. Паліїві і Вп. П. нач. Лисові складаємо щирі слова подяки за повну посвяти участь в похоронах, на які прибули без огляду на віддаль і непривітну погоду. Дякуємо теж Громадянам с. Павлокоми за численну участь в похоронах, як також всім Знайомим за щирі устні і письменні слова співчуття та розради в горю, яке нас ненадійно стрінуло. — Павлокома в липні 1930 р.

2549 **Марійка і Андрій Мудрики.**

Присилайте передплату!